

Asia: VN/6566/2022

Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettävistä kunnan taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2023

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne kunnan ja kuntayhtymän raportoinnin kokonaisuudesta ja siihen liittyvästä valtiovarainministeriön asetuksesta (liitteet 1 ja 2)

Katsomme, että raportoitavien tietojen tulisi olla mahdollisimman pysyviä vuodesta toiseen muutuskustannusten minimoimiseksi. Kuntien tiedonantotaakkaa ei tule lisätä ilman erittäin vahvoja perusteita.

Kaikki muutokset aiheuttavat kunnille muutuskustannuksia sekä työ- että tietojärjestelmäkustannusten muodossa. Lisääntyvien raportointivelvoitteiden tietoja ei ole useinkaan mahdollista saada suoraan automaattisesti järjestelmistä ja raportointivelvoitteiden laajeneminen vaatisi oman lisäresurssin manuaalisesti tehtävää tilastointia varten. Erityisesti pienissä kunnissa raportointi häiritsee perustyötä ja aiheuttaa merkittävää lisätyötä. Tätä ei kuitenkaan kunnille korvata millään tavalla.

Esitettävät muutokset aiheuttavat aina tarpeen muuttaa jo olemassa olevia raportointimalleja ja kirjauskäytäntöjä. Muutokset edellyttävät kuntien oman työpanoksen ja sisäisen ohjeistuksen lisäksi myös toimittajien työpanosta. Jatkuvien muutosten toteuttaminen aiheuttaa lisäksi aikatauluhaasteita sekä kunnan että toimittajien puolella, jotta tarvittavat muutokset saadaan toteutettua ennen vaadittua raportointiaikataulua.

Raportointipalvelussa on ollut varsin paljon toimimattomuutta ja raportteja on jouduttu lähettämään useita kertoja uudelleen. Yksittäisiin tietoihin on raportoinnissa automaattisia havaintorajoja, jotka eivät huomioi sitä, että kuntien taloudessa tietyt tunnusluvut saattavat muuttua paljonkin. Automaattisia havaintorajoja tulisikin tarkastella ja usean tiedon osalta joko väljentää tai poistaa kokonaan. Automaattisista havainnoista, jotka hyväksyjän on pakko yksitellen kommentoida, pääosa on sellaisia, jotka selittyvät normaalilla vuosivaihtelulla. Esimerkiksi edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) vaihtelee luonnollisesti vuosien välillä paljonkin.

Muutokset palveluluokituksiin puolestaan heikentävät kuntien vuosittaisten taloustietojen vertailtavuutta, vaikka osa muutoksista on toki tarpeellisia.

2. Lausuntonne kunnan ja kuntayhtymän palveluluokituksesta ja siihen esitetyistä muutoksista (liite 4)

Tarkennukset palveluluokkien kuvauksiin ja huomautuksiin ovat osin perusteltuja.

Palveluluokkien jatkuva muuttuminen vuositasolla uusien palveluluokkien sekä sisältömuutosten osalta aiheuttaa kunnille ylimääräistä työtä tietojärjestelmiin ja kunnan sisäisiin raportointi järjestelmiin. Palveluluokkien vuosittainen muuttuminen heikentää tiedonkeruun jatkuvuutta ja vertailtavuutta.

Palveluluokka 3950 Harrastamisen Suomen malli: Vastustamme Harrastamisen Suomen mallin (3950) tiedonkeruun toteuttamista omana palveluluokkana. Kustannusten eriyttäminen aiheuttaisi lisätyötä eikä kustannusten raportoiminen vuositasolla osana kuntataloustilastoa sektoritietoineen ole tarkoituksenmukaista.

Palveluluokka 3905 kulttuurifestivaalit ja tapahtumat: palveluluokan määrittely ei ole riittävän selkeä. Emme tunnista, mistä avustuksista tai kustannuksista palveluluokkaan kohdistettavat menoerät koostuisivat, eikä niitä pidetä merkittävänä erinä, joita tulisi tarkastella erillisen palveluluokan kautta.

Palveluluokat 5361, 5365 ja 5368: Vastustamme maaomaisuuden hallinta-palveluluokan jakoa kahteen uuteen palveluluokkaan. Kustannuksia ei saada eriytettyä luotettavasti eri palveluluokille.

Palveluluokat 4402, 4405 ja 4408: esitämme palveluluokkien pitämistä ennallaan ja raportoinnin tapahtuvan palveluluokkana 4402. Kustannusten eriyttämien eri palveluluokille on laskennallista, eikä tieto ole luotettavaa.

Palveluluokat 5552, 5565 ja 5566: esitämme palveluluokkien pitämistä ennallaan ja raportoinnin tapahtuvan palveluluokkana 5552. Kustannusten eriyttämien eri palveluluokille on laskennallista, eikä tieto ole luotettavaa.

Palveluluokat 7202 pelastustoimen tulot ja menot tilikaudelta 2023 alkaen ja 7220 sosiaali- ja terveystoimen tulot ja menot tilikaudelta 2023 alkaen: uudet palveluluokat kannatettavia.

3. Lausuntonne eri raportointikokonaisuuksien tietosisältöihin esitetyistä muutoksista ja uusista tietosisällöistä (liitteet 3, 5 ja 6 sekä taulukkomallit)

Liite 3. Muutokset – muutos nro 12 (KKYTT)

Vaadittuja tietoja ei saada suoraan kirjanpidosta, eikä niiden raportointi ole siten automatisoitavissa. Vaadittujen tietojen saaminen edellyttäisi tietojen manuaalista keräämistä ja syöttämistä joko erikseen rakennettavaan tietokenttään kirjanpito-ohjelmaan (ei automaattinen toiminto eikä sillä saada kaikkia tietoja raportoitua) tai erillisten lomakkeiden rakentamista.

Liite 3. Muutokset – muutos nro 13 (KKTPA)

Emme kannata esitettyä muutosta. Valtionosuuslaskennan perusteena arviotietojen käyttämistä voidaan pitää kyseenalaisena. Lisäksi tietoja kysytään tilinpäätöksen kiivaimman laadinnan aikana, jolloin vielä paljon tietoja kirjataan ja arviot ovat epäluotettavia. Lisäksi arvioreportit on taloushallinnon järjestelmässä toteutettu siten, ettei niihin arviolukujen tallennus ole automaattista.

Näin ollen voidaan todeta, että tämä uusi raportointivaade lisää merkittävästi taloushallinnon työtä erittäin hankalassa työvaiheessa, kun tilinpäätöksen laatiminen muutenkin on kunnissa erittäin työllistävä tehtävä.

Esityksestä ei käy ilmi, onko arvio tarkoitettu raportoitavaksi palveluluokkakohtaisen tiedon tavoin. Oletamme, että näin on tarkoitettu, jolloin todetaan, että palveluluokkakohtainen raportointi on rakennettu siten, että vyörytykset kirjataan vasta kirjanpidon muiden kustannusten kirjaamisen jälkeen, jolloin opetustoimen kustannusten arvioinnin lisäksi kunnat joutuisivat arvioimaan myös vyörytyskustannukset.

Liite 3 - muutos 14 ja liite 5. KKLMY- ja TOLT-raportointikokonaisuudet

Kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan toiminnan raportoinnin osalta katsomme, että raportointivelvoite olisi kunnille kohtuuton eikä sen lisäämiselle ei ole riittäviä perusteita. Eriytettäviä laskelmia ei kaikilta osin saada suoraan kirjanpidosta vaan vaativat erillistä excel-laskentaa oikeamuotoisen tuloslaskelman laatimiseksi. Eriytettyjen laskelmien muuttaminen kunnan liikelaitoskaavaan on työlästä eikä vaadittua raportointia ole mahdollista toteuttaa automatisoidusti ilman erillisten manuaalisten syöttöpohjien rakentamista. Tämä aiheuttaa suhteettoman paljon käsityötä sekä järjestelmäkustannuksia. Tämän ei pitäisi olla automaattisen talousraportoinnin tavoite, etenään kun kyse on tavoitteen kannalta epäolennaisesta, ei-lakisääteisestä tietotarpeesta. Lisäksi katsomme eriyttämiskaavan liikevaihtorajan 40 000 euroa olevan epäolennainen kuntien toiminnan kokonaisuuteen nähden. Kokonaisuutena kuntien toiminnassa nämä eriytyvät toiminnot ovat pienen merkityksen toimintoja ja näiden lisääminen raportointiin aiheuttaisi merkittävää lisätyötä ja merkittäviä lisäkustannuksia, joita kunnille ei kuitenkaan korvattaisi. Kunnat raportoivat nämä tiedot tilinpäätöksissään, josta ne ovat saatavissa. Lisäksi toteamme, että tietojen vertailtavuus kuntien kesken on erittäin heikkoa eriyttämismuutosta koskevan puutteellisen ohjeistuksen vuoksi, joten katsomme, että eriytettyjen toimintojen raportointi automaattisen talousraportoinnin osana ei ole perusteltua.

Liite 6. Kulttuurifestivaalit ja -tapahtumat

Kaupungin toiminnassa raportointivelvoitteen mukainen kulttuurifestivaaleihin luettava toiminta on hyvin vähäistä. Kunnilta edellytetyt tilastovaatteet ovat lisääntyneet jo nyt merkittävästi tilastouudistuksen myötä. Kaikkien kerättävien tietojen on oltava aidosti olennaisia ja tarkoituksenmukaisia ja tietotarpeen pysyvä, ei vain satunnainen. Tämänkin erillistiedon kerääminen aiheuttaa kunnalle henkilöresurssiin ja järjestelmiin liittyviä lisäkustannuksia, joita ei kunnille korvata.

4. Lausuntonne tekniisiin määritteisiin ja pakollisuuksiin esitetyistä muutoksista (liite 3 sekä taulukkomallit)

-

Silvennoinen Marika
Laitilan kaupunki - Talouspalvelut